

Sygn. akt III C 3554/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 marca 2019 r.

Sąd Rejonowy Szczecin- Centrum w Szczecinie – Wydział III Cywilny

w składzie: Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Małgorzata Janik-Białek

Protokolant: stażysta Anna Burcz

po rozpoznaniu w dniu 15 marca 2019 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa **W. Ś.**

przeciwko **(...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w Z.**

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda W. Ś. na rzecz pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Z. kwotę 900 (dziewięciuset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Małgorzata Janik- Białek

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 15 marca 2019 r.

Dnia 11 grudnia 2018 r. powód W. Ś. wniósł przeciwko (...) spółce akcyjnej w Z. pozew o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego – nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Goleniowie z dnia 30 grudnia 2009 r., sygn. akt I Nc 2012/09, opatrzonego klauzulą wykonalności tegoż Sądu z dnia 25 maja 2011 r. oraz klauzulą wykonalności z dnia 18 sierpnia 2014 r., zasądzającego od pozwanego M. Ś. na rzecz powoda (...) spółki akcyjnej w Z. kwotę 4.668,65 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27 listopada 2009 r. oraz kosztami procesu w wysokości 651,90 zł. Z ostrożności procesowej powód wniósł nadto o pozbawienie opisanego tytułu wykonawczego wykonalności w części obejmującej odsetki ustawowe, wobec ich przedawnienia. W pozwie powód zawarł wniosek o zabezpieczenie roszczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego wszczętego przez Komornika Sądowego działającego przy Sądzie Rejonowym Szczecin – Centrum w S. M. P., toczącego się pod sygn. akt Km 2716/18 – do czasu prawomocnego zakończenia niniejszego postępowania. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że na podstawie wskazanego tytułu wykonawczego zostało przeciwko niemu wszczęte postępowanie egzekucyjne przez Komornika Sądowego M. P., o czym został zawiadomiony w dniu 26 listopada 2018 r. Jednocześnie Komornik Sądowy dokonał zajęcia wynagrodzenia za pracę oraz wierzytelności w Urzędzie Skarbowym, a także rachunku bankowego powoda w Banku (...). Powód wskazał, że po wydaniu nakazu zapłaty z dnia 30 grudnia 2009 r. nastąpiły okoliczności, które winny skutkować pozbawieniem w całości tytułu wykonawczego wykonalności. Z ustaleń Prokuratury Rejonowej S. – Ś. w S. wynika, że M. Ś. nie zawarł umowy z dnia 13 marca 2007 r. o świadczenie usług telekomunikacyjnych, stanowiącej podstawę wydania nakazu zapłaty, o pozbawienie wykonalności którego wnosi. Prokuratura umorzyła dochodzenie w sprawie podrobienia podpisu na tej umowie przez nieznaną osobę podającą się za M. Ś. – wobec niewykrycia sprawcy. Powód wskazał, że do sfalszowania podpisu doszło przed wydaniem

nakazu zapłaty, jednak wykazanie tej okoliczności nastąpiło już po wydaniu tytułu wykonawczego i ten moment należy traktować jako moment, w którym nastąpiło zdarzenie, na skutek którego roszczenie nie może być egzekwowane. W uzasadnieniu żądania ewentualnego powód wskazał, że znaczna część odsetek, których żąda wierzyciel, przedawniła się. W zakresie wniosku o zabezpieczenie powód wskazał ponadto, że interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia polega na zapobieżeniu przekazania na rzecz pozwanego zajętych przez Komornika Sądowego środków pieniężnych, co uniemożliwiłoby osiągnięcie celu niniejszego postępowania poprzez bezpowrotną utratę środków powoda.

Postanowieniem z dnia 20 grudnia 2018 r. Sąd oddalił wniosek o udzielenie zabezpieczenia jako bezzasadny.

W odpowiedzi na pozew złożonej dnia 20 lutego 2019 r. pozwany (...) S.A. w Z. wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie na swoją rzecz od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu swojego stanowiska procesowego strona pozwana wskazała, że żądanie powoda o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego jest w całości bezzasadne i bezpodstawne, albowiem w toku prowadzonego przez Komornika Sądowego M. P. postępowania egzekucyjnego doszło do zaspokojenia roszczenia wynikającego z tego tytułu w całości. Zgodnie zaś z ugruntowanym w orzecznictwie i doktrynie poglądem w razie zupełnego zaspokojenia roszczenia wynikającego z tytułu wykonawczego odpada możliwość wytoczenia powództwa przeciwegzekucyjnego, gdyż zgasła wykonalność wykonanego w całości tytułu wykonawczego. Nadto w ocenie strony pozwanej nie zachodzi żadna ze wskazanych w art. 840 § 1 k.p.c. podstaw do wniesienia powództwa przeciwegzekucyjnego. Nadto powództwo przeciwegzekucyjne nie może zmierzać do wzruszenia prawomocnego rozstrzygnięcia sądu stanowiącego tytuł egzekucyjny.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Postanowieniem z dnia 30 sierpnia 2016 r. wydanym w sprawie o sygn. akt PR 1 Ds. (...)2016 umorzono dochodzenie w sprawie podrobienia w dniu 13.03.2007 r. w S. na al. (...) w S. w punkcie sprzedaży O. podpisu o treści Ś. na umowie o świadczenie usług telekomunikacyjnych nr (...) z dnia 13.03.2007 r. przez nn osobę poddającą się za M. Ś. tj. o czyn z art. 270 par 1 kk- wobec niewykrycia sprawcy czynu.

dowód:

- postanowienie o umorzeniu dochodzenia k. 15

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 30 grudnia 2009 r. Sąd Rejonowy w Goleniowie w sprawie o sygn. akt I Nc 2012/09 nakazał pozwanemu M. Ś., aby zapłacił na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Z. kwotę 4.668,65 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 27 listopada 2009 r. oraz kwotę 651,90 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w terminie dwutygodniowym do doręczenia nakazu albo wniósł w tym terminie sprzeciw. Postanowieniem z dnia 17 lutego 2015 r. wydanym w sprawie o sygn. akt I Co 944/14 Sąd Rejonowy w Goleniowie nadał ww. nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności.

Na podstawie ww. tytułu wykonawczego Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Szczecin- Centrum w Szczecinie M. P. wszczął postępowanie egzekucyjne przeciwko W. Ś., czym zawiadomił dłużnika pismem z dnia 14 listopada 2018 r. Komornik zawiadomił również dłużnika o dokonaniu zajęcia jego rachunku bankowego, wynagrodzenia za pracę oraz wierzytelności z tytułu nadpłaty podatku.

niesporne, a nadto dowód:

- nakaz zapłaty k. 9

- zawiadomienia k. 10,11,12,13

Postanowieniem z dnia 31 grudnia 2018 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie M. P. zakończył postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. akt KM 2716/18 prowadzone przeciwko W. Ś. na podstawie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 30 grudnia 2009 r.

wydanego przez Sąd Rejonowy w Goleniowie w sprawie o sygn. akt I Nc 2012/09, opatrzonego klauzulą wykonalności nadaną mu postanowieniem Sądu Rejonowego w Goleniowie z dnia 17 lutego 2015 r. wydanym w sprawie o sygn. akt I Co 944/14 – albowiem całe roszczenie wynikające z tytułu egzekucyjnego zostało zaspokojone (art. 816 kpc).

dowód:

- postanowienie z dnia 31 grudnia 2018 r. k. 33

- karta rozliczeniowa k. 34

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się nieuzasadnione i w całości uległo oddaleniu.

Powództwo o pozbawienie wykonalność tytułu wykonawczego znajduje zasadniczo swoje oparcie w treści art. 840, stosownie do którego § 1. Dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;

2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne;

3) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

Przepis art. 840 § 1 pkt 2 in fine k.p.c. pozwala dłużnikowi powołać się na zdarzenia prowadzące do skutku wygaśnięcia zobowiązania, które zaistniały po zamknięciu rozprawy, a także na zarzut spełnienia świadczenia, jeśli ten zarzut nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie. Roszczenie określone w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. ma zapobiegać niepożądanym w obrocie cywilnym sytuacjom wielokrotnej zapłaty tego samego długu.

Zgodnie z żądaniem pozwu przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie było żądanie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 30 grudnia 2009 r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Goleniowie w sprawie o sygn. akt I Nc 2012/09, opatrzonego klauzulą wykonalności nadaną mu postanowieniem Sądu Rejonowego w Goleniowie z dnia 17 lutego 2015 r. wydanym w sprawie o sygn. akt I Co 944/14. Jednakże postanowieniem z dnia 31 grudnia 2018 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie M. P. zakończył postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. akt KM 2716/18 prowadzone przeciwko W. Ś. na podstawie przedmiotowego tytułu wykonawczego, albowiem całe roszczenie wynikające z tytułu egzekucyjnego zostało zaspokojone (art. 816 kpc).

Powództwo przeciwegzekucyjne może być realizowane tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego, w konsekwencji żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności staje się bezprzedmiotowe po wyegzekwowaniu należności w całości. Z chwilą zatrzymania tytułu wykonawczego w aktach egzekucyjnych i opatrzenia go przez komornika wzmianką w trybie art. 816 § 1 k.p.c. - jak to miało miejsce w niniejszej sprawie - nie istnieje już podstawa do wszczęcia egzekucji zobowiązań objętych tytułem egzekucyjnym, a więc nie istnieje też podstawowa przesłanka akcji opozycyjnej. Odpada zatem cel wydania wyroku pozbawiającego tytuł wykonawczy wykonalności. Nie ma znaczenia dla oceny powyższej przesłanki skuteczności powództwa wytoczonego na podstawie art. 840 § 1 k.p.c. fakt, że istniała ona w chwili wytoczenia powództwa. Zauważyć bowiem należy, że

stosownie do art. 316 § 1 k.p.c. sąd zobligowany jest wydać wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 23 sierpnia 2016 r. I ACa 224/16).

Zatem z tego powodu powództwo podlega oddaleniu.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, że przedmiotem sporu w sprawach opartych o przepis art. 840 k.p.c. jest wykonalność tytułu wykonawczego. Powództwo to jednak nie może prowadzić do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym lub natychmiast wykonalnym orzeczeniem sądowym, ma ono na celu pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, a nie podważenie treści orzeczenia sądowego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. Zasadność roszczenia stwierdzonego orzeczeniem sądowym może być rozpatrywana tylko na podstawie zdarzeń, które nastąpiły po wydaniu orzeczenia sądowego, nie może więc być oparte na zarzutach poprzedzających wydanie tytułu egzekucyjnego. (I ACa 569/16 wyrok s.apel. 2016.08.24w K.).

Powód wskazał na dwa zdarzenia, o których stanowi przepis art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.. Pierwsze z nich dotyczyło podrobienia podpisów pod umową, na podstawie której wydano sporny nakaz zapłaty, drugie zaś dotyczyło przedawnienia się egzekwowanych odsetek ustawowych za opóźnienie. W zakresie pierwszego z tych zdarzeń powód wskazał, że do sfalszowania podpisu doszło przed wydaniem nakazu zapłaty, jednak wykazanie tej okoliczności nastąpiło już po wydaniu tytułu wykonawczego i ten moment należy traktować jako moment, w którym nastąpiło zdarzenie, wskutek którego roszczenie nie może być egzekwowane. W ocenie Sądu zarzut sfalszowania dokumentu stanowi materialnoprawny zarzut przeciwko twierdzeniom pozwu i jak taki winien być podnoszony i badany w postępowaniu rozpoznawczym. Podkreślić należy, że powództwo przewidziane w art. 840 k.p.c., określane mianem opozycyjnego, nie służy ponownemu merytorycznemu rozpoznaniu sprawy zakończonej prawomocnym orzeczeniem. Rozpoznając powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności trzeba mieć na względzie, iż powództwo to nie może prowadzić do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym orzeczeniem. W takim przypadku nie można dokonać ponownej oceny zagadnień rozstrzygniętych prawomocnym orzeczeniem (por wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 21 sierpnia 2018 r., sygn. akt V ACa 611/17, Legalis 1820108).

Tymczasem podniesiony przez powoda zarzut w istocie do tego by zmierzał. Wymagałby przeprowadzenia szerokiego postępowania dowodowego, a powództwo opozycyjne służy pozbawieniu tytułu wykonawczego wykonalności, nie zaś unicestwieniu tytułu egzekucyjnego i ponownemu rozpoznaniu sprawy, co byłoby konieczne z uwagi na to, że postanowienie Prokuratury z dnia 30 sierpnia 2016 r. nie jest dla Sądu wiążące (art. 11 k.p.c.). Ponadto Sąd stoi na stanowisku, że momentem zdarzenia, o którym stanowi art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., w niniejszej sprawie jest moment sfalszowania podpisu pod umową z 13 marca 2009 r., nie zaś moment, w którym zostało to stwierdzone przez organ ścigania. Za Sądem Apelacyjnym

w Ł. wskazać należy, że przedmiotem rozpoznania w sprawie wszczętej powództwem opozycyjnym nie mogą być zdarzenia istniejące przed powstaniem tytułu korzystającego z powagi rzeczy osądzonej, gdyż wówczas jego uwzględnienie prowadziłoby do zanegowania tej powagi i zakwestionowania prawomocnych orzeczeń, co jest niedopuszczalne (wyrok z dnia 20 lutego 2013 r., sygn. akt I ACa 1168/12, Legalis 734384). Sąd rozpoznający powództwo opozycyjne jest bezwzględnie związany nakazem zapłaty wydanym w sprawie między wierzycielem a dłużnikiem (jego poprzednikiem prawnym) co do ustalonego w sentencji obowiązku świadczenia. Z tego względu przy orzekaniu na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., gdy tytułem egzekucyjnym jest orzeczenie sądu, uwzględnia się wyłącznie zdarzenia, które nastąpiły po wydaniu tego orzeczenia. Co prawda ustalenie, że podpisy pod umową z 13 marca 2007 r. zostały sfalszowane nastąpiło po wydaniu nakazu zapłaty i zaopatrzeniu go w klauzulę wykonalności, to uwzględnienie tej okoliczności w niniejszym procesie naruszyłoby zasadę prawomocności orzeczeń z art. 365 §1 k.p.c.

Podzielić należy także pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z 12 grudnia 1972 r., sygn. akt II PR 372/72, Legalis 16776, w którym wskazane zostało, iż powództwo opozycyjne przewidziane w art. 840 k.p.c. nie prowadzi do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym orzeczeniem. W związku z tym nie jest dopuszczalna merytoryczna zmiana uprzednio wydanego prawomocnego orzeczenia w oparciu o przepis art. 840 k.p.c. Podważenie prawomocnego orzeczenia może bowiem nastąpić tylko w trybie wznowienia postępowania. Nie mogą stanowić podstawy powództwa przeciwegzekucyjnego zarzuty skierowane przeciwko samemu orzeczeniu,

zmierzające do zmiany rozstrzygnięcia przez wykazanie braku przesłanek do powstania samego prawa wierzyciela, gdyż tego rodzaju okoliczności nadają się do rozważania tylko w postępowaniu rozpoznawczym, a ewentualnie – w warunkach przez prawo przewidzianych – mogą one uzasadniać środki nadzwyczajne w postaci skargi o wznowienie postępowania.

Drugi z zarzutów dotyczył przedawnienia się zasądzonych tytułem wykonawczym odsetek ustawowych za opóźnienie. Jednakże z uwagi na zakończenie postępowania egzekucyjnego na skutek wyegzekwowania całości należności objętej kwestionowanym tytułem wykonawczym zarzut ten nie mógł doprowadzić do uwzględnienia powództwa nawet w części.

W tym stanie rzeczy powództwo musiało w całości ulec oddaleniu.

Ustaień faktycznych w sprawie dokonano w oparciu o dowody z dokumentów przedłożonych przez stronę powodową oraz postanowienie Komornika Sądowego M. P. z dnia 31 grudnia 2018 r., które są dokumentami urzędowymi, nie zostały podważone przez żadną ze stron a nadto dokumentowały okoliczności niesporne. Sąd uznał za zbędne przeprowadzanie dowodu z przesłuchania powoda, albowiem dowód ten został powołany na okoliczności niesporne bądź wykazane dokumentami oraz na okoliczności mogące być przedmiotem rozpoznania w postępowaniu rozpoznawczym, których wykazanie zmierzałoby do podważenia prawomocności wydanego orzeczenia sądowego. Z powyższych też względów Sąd nie dopuścił dowodu z dokumentów zawartych w aktach Prokuratury Rejonowej S.-Ś. w S. uznając za wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy dowód z odpisu postanowienia o umorzeniu dochodzenia załączony do pozwu. Wobec powyższego ww. wnioski dowodowe strony powodowej uległy oddaleniu. Z kolei z zawartym w pozwie żądaniem zobowiązania Komornika Sądowego M. P. do dostarczenia akt egzekucyjnych KM 2716/18 nie był powiązany żaden wniosek dowodowy. Nadto w ocenie Sądu dla rozstrzygnięcia sprawy najistotniejszym był dowód z postanowienia o zakończeniu postępowania egzekucyjnego, którego odpis został złożony przez Komornika jak i przez stronę pozwaną.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Przepis art. 98 § 1 k.p.c. stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Na koszty te, zgodnie z treścią art. 98 § 3 k.p.c. składa się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego, którego wysokość ustalono na podstawie § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych na kwotę 900 złotych. Fakt uiszczenia opłaty skarbowej od złożonego dokumentu pełnomocnictwa procesowego w kwocie 17 złotych nie został wykazany przez stronę pozwaną, dlatego też koszt ten nie został objęty rozstrzygnięciem.

W świetle przedstawionych powyżej rozważań oraz powołanych przepisów orzeczono jak w sentencji.

SSR Małgorzata Janik-Białek